

POMOĆ KOD IZBORA RAČUNALA

Da li ste znali, da se u svijetu proda preko 150 milijuna računala godišnje. Polovicu od toga čine «brand name računala» (računala poznate marke), koja je proizvelo svega šest proizvođača.. U toj slavnoj šestorci su Compaq, Dell, Hewlett-Packard, IBM, NEC i Gateway. Da stvar bude još zanimljivija odnedavno je došlo do udruživanja odnosno kupovine Compaqa od strana Hewlett-Packarda. Tako je stvorena najmoćnija firma proizvođač računala. Naravno tu ne računamo Microsoft i Intel , koji opet u svojoj kategoriji spadaju u divove i suvereno vladaju tržistem informatike.

Kod nas su podaci nešto drugačiji. Prodaje se mnogo manje nego na zapadu. Još uvijek je daleko veći postotak «no name računala» (računala koja se sastavljaju kod nas od dijelova raznih proizvođača). Razlog je uglavnom niža cijena i veći izbor komponenata.

Kakva je razlika između te dvije grupe računala, tko ih kupuje i zašto?

BRAND NAME RAČUNALA

Nitko ne osporava da su brand name računala sigurno kvalitetnija od onih sklapanih kod nas. To nije zbog toga što više cijenimo tudi rad i znanje. Ona se rade u velikim serijama. Komponente od kojih su sastavljena su optimizirane i pomno odabrane, kako se ne bi sukobljavale u radu. Svi dijelovi koji se ugrađuju su testirani prije i poslije ugradnje u dosta strogim režimima ispitivanja. Servis i rezervni dijelovi su osigurani dugi niz godina. Ovlašteni prodavači i serviseri su školovani na posebnim seminarima od strane proizvođača. Takva računala obvezno imaju već instaliran operativni sistem (Windows), antivirusni program, te paket korisnih programa koje koristimo svaki dan. Sve to im naravno diže cijenu, te na prvi pogled izgledaju skuplja od «no name kompjutora». Kupuju ih obično firme, banke, ustanove i svi oni koji traže pouzdane sisteme, koji se tako često baš i ne kvare. Da ne bi netko krivo razumio, sva tehnika se kvari , ali postotak kvarova je daleko manji, te uz dobar servis vrijeme otklanjanja kvara je minimalno.

COMPAQ PRESARIO

Na našem tržištu se prvenstveno pristupačnom cijenom ističe serija Compaq Presario računala. Izuzetno su pogodna za uredske strojeve, jer imaju gotove sve programe što treba takvo računalo. Naravno, da se radi o kompjutorima sa kompletном multimedijom. Imaju i modem tako da su spremni za Internet. Uvijek su u ponudi po jedan jeftiniji model sa Intelovim Celeron procesorom ili sa skupljim Pentium 4, čak i sa AMD procesorom. Hard disk je minimalno od 20 GB, te standardno se isporučuje sa 128-256MB SDRAM memorije. Dizajn kućišta je zaista suvremen, kao i monitora. Možete birati između 15 i 17 inčnih monitora. Pored najnovijeg Windows XP home imaju Works 2000 i WORD 2000 za pisanje.

Slično je i kod drugih proizvođača. Uglavnom se nude računala u okviru raznih akcija, gdje ne možete ništa mijenjati osim dodati još neku komponentu. Ovo nekada zna biti problem pogotovo kada se zahtijeva jača grafička kartica koja je neophodna za novije igrice.

Ako ste se odlučili sklopiti svoju konfiguraciju, evo nekoliko savjeta kod izbora komponenti. Oni važe isto tako ako uzimate brand name računalo.

PROCESOR

Prva i najvažnija komponenta je procesor. Intel je opet zamijenio u proizvodnji cijelu generaciju procesora, tako je sada prestao raditi Celeron procesore manje od 1GHz. To znači da za najjeftinija računala ne idete ispod toga. To su Celeron procesori na novoj Tualatin jezgri , koji rade na sabirnicu frekvencije 100 MHz i imaju Cash memoriju od 256 KB. To je dvostruko od starih Celerona. Možete birati između 1GHz ili 1,1 GHz ili 1,2 GHz ili 1,3 GHz ili 1,4 GHz. Razlike u cijenama nisu velike. Uz Tualatin procesore morate imati i odgovarajuću matičnu ploču (koja podržava Tualatin jezgru). Pazite kod kupovine da ne uzmete staru ploču , a novi procesor.

Kod Pentium 4 procesora u proizvodnji su od 1,8 Ghz –do 2,4 GHz koji rade na taktu sabirnice od 400 MHz. Još se ponegdje u trgovinama može naći i poneki od 1,5 GHz ili 1,6 GHz. Prvi Vam je sasvim dovoljan. Intel je napravio i procesore na sabirnici 533 MHz i lako ćete ih prepoznati po oznakama kao npr. 2,26 MHz ili 2,53 MHz. Ovaj zadnji je izašao na tržište prije par mjeseci i cijena mu baš i nije prihvatljiva za naše uvjete. Pazite da uzmete nove 478 pinske procesore sa 512 MB cash memorije, koji naravno zahtijevaju i odgovarajuće podnožje (socket) na matičnoj ploči. Nedavno su se pojavili i Celeron procesori na bazi 478 pinskog podnožja za P4. Izrađuju se od 1,7 i 1,8 GHz. Ali imaju samo 128 MB cash memorije. Cijena nije previšoka, jer u složenim računalima su se pokazali dosta moćnim.

Ovo su prijedlozi za Intel procesore. Ako kupujete BOX procesore sa originalnim Intelovim ventilatorom-hladnjakom (coolerom) dobivate 3 godine jamstvo, za razliku od 1 godine, ako kupujete procesore u tray-u i tajvanske coolere. Drugi proizvođač je AMD, čiji procesori su nešto jeftiniji, ali se puno više griju, tako da trebate skupe coolere , koji prave dosta buke i koje treba često čistiti od prašine i mijenjati. Čak i pored toga zna doći do pregrijavanja procesora i njegovog izgaranja, što ne spada pod jamstvo računala.

MEMORIJA

I zbrka oko memorija još uvijek traje. Na tržištu se ravnopravno nude tri vrste memorija različitih karakteristika, a bliskih cijena (SDRAM, DDRAM i RAMBUS).

Za jeftinije konfiguracije, koje obično idu uz Celeron procesore se i dalje mogu uzimati SDRAM memorije, s tim da je standardno i dalje 128 MB minimum, a 256 MB za nešto zahtjevnije korisnike. Za Pentium 4 preporuka je da budu DDR memorije koje su nešto skuplje, ali kada već uzimate moćnu mašinu , nemojte štedjeti stotinjak kuna niti za memoriju i neka je bude minimalno 256 MB. Za ozbiljnije mašine koje će biti za profesionalni rad za grafičare, dizajnere, projektante ili pak za manje servere uzmite obavezno RAMBUS memorije i to standardno 2X128 MB, a ne bi bilo loše niti 2x256 MB. Ovo su najskuplje , ali i daleko najbrže memorije. Pazite moraju ići u paru, znači u svako računalo po dvije.

HARD DISK

Najjeftiniji disk je danas u prodaji je disk od 20 GB i brzine 5400 okretaja/minuti. Sasvim je dovoljan za najjeftinije konfiguracije. Nije velika razlika niti do 40 GB iste brzine. Nešto su skuplji diskovi koji se okreću 7200 okretaja/ minuti. Preporuka je da oni obavezno budu u Pentium 4 računalima. Tu su još i diskovi od 60 GB, 80 GB i 120 GB, ali oni se još uvijek rjeđe kupuju, iako im je cijena samo nešto malo viša.

MATIČNA PLOČA

U jeftinijim računalima koje proizvođači obično objavljaju u oglasima, gotovo isključivo su «all in one ploče». Osnovno je to da je na ploči potpuno sve integrirano. Za prosječnog korisnika koga interesira pisanje teksta , Internet ili za uredska računala najekonomičnije rješenje je ploča koja ima integriranu na sebi zvučnu (AC 97) i grafičku karticu, modem pa čak i mrežnu karticu. Raditi će savršeno, jer je sve optimizirano unutar jednog razvojnog tima, te neće biti sukoba sa drugim komponentama (karticama). Loša strana takvih rješenja je da računalo ipak radi slabije u nekim zahtjevnijim aplikacijama kao što su grafički i CAD programi, te novije igrice i u kombinaciji sa DVD-om. Sa većinom igrica neće biti problema niti sa ovim pločama, ali one najnovije traže ipak nešto više. U svim tim slučajevima kritična je grafička kartica. Ona nema svoju memoriju već koristi RAM. Time smanjuje ukupnu RAM memoriju, koja je još nešto i sporija od memorija koje se ugrađuju na posebne grafičke kartice. Ovakve ploče obično nemaju AGP slot, pa zaboravite kupovinu posebne grafičke kartice, koja bi se mogla dodati na takvu ploču. Ako imaju AGP slot, uvijek možete dodati i jaču grafičku karticu. Ovakve ploče u pravilu koriste Via chipset, mada i Intel ima nešto slično, ali bez modema.

OSTALE KOMPONENTE

Za zahtjevnija računala, a posebno ona za igrice je preporuka matična ploča bez grafičke kartice i neka jača grafička kartica od 32 ili 64 MB tipa G-force 2 ili nešto novije i jače. Poželjno je da da ona ima i TV izlaz, kako biste mogli sve to spojiti na televizor, pogotovo ako planirate uzeti i DVD. Zvučnu karticu imaju sve ploče na sebi. Ako se bavite muzikom i želite mnogo kvalitetniji zvuk (npr. sa 5.1 zvučnicima), uvijek možete kupiti novu zvučnu karticu i zvučnike.

Naravno da kod izbora matične ploče morate voditi računa o tipu procesora i memorije koje ste ranije izabrali. Još je nešto važno. Ploče mogu biti ATX ili microATX formata. Ove druge su nešto manjih dimenzija, ali imaju zato i manje PCI i memorijskih slotova, USB priključaka i namijenjene su za jeftinija uredska računala u koja nećete mnogo toga vremenom dodavati. Inače funkcija im je potpuno ista.

Tu još vodite računa, da ne uzmete ATX ploču a microATX kućište, jer nećete je moći strpati unutra. Kad je spomenuto kućište potrudite se da ono ima napajanje od 300W, jer ćete si kasnije uštediti dosta problema u svakodnevnom radu. Naime mnogi uređaji se napajaju preko USB porta Vašeg računala, pa je veća potrošnja i iz samo napajanja kućišta. Za Pentium 4 procesore, kućište mora imati dodatno napajanje koje standardna ATX nemaju. Zato tražite kućišta za Pentium 4 procesore. Nisu velike razlike u cijeni.

PC standardno mora imati floppy uređaj za čitanje disketa. Jeftinija računala će biti sa CD ROM-om, ali za kućna je ipak preporuka da imaju i pržilicu i DVD. Vrijeme filmova na DVD-u polako ali sigurno dolazi.

Još vam treba miš, podloga, tipkovnica i zvučnici. Za početak je dovoljno i najjeftinije što se nudi. Monitor je nešto drugo. Tu nemojte štedjeti. Na zapadu je standard 17 inčni monitor, dok kod nas se još kupuje u 50% slučajeva i 15 inčni. Što jača rezolucija, to bolje, ali u tom slučaju i cijena ide gore. Tu su i LCD monitori za one sa dubljim džepom. O monitorima jednom drugom prilikom, kao i o pisačima, skenerima i drugim komponentama računala.